

Učiteljski Tovariš

Glasilo „Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani“.

Urejujeta:

Jakob Dimnik in **Engelbert Gangl**

učitelja v Ljubljani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: **Jakob Dimnik**, Šubičeve ulice št. 3.

Vsebina: Preosnutev naših pedagoških listov. — Frančišek Levec. — Tretja slovenska petrazrednica v Ljubljani je nujno potrebna! — Jos. Ciperle: Kulturne slike s Kranjskega. — XXX. občni zbor „Slovenskega učiteljskega društva“. — Naši dopisi. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Preosnutev naših pedagoških listov.

Vprašanje o preosnutvi naših obeh pedagoških listov sili vedno bolj na površje, in lahko trdimo, če hočemo imeti pred očmi koristi slovenskega učiteljstva, da se rešitvi tega vprašanja ne smemo dalje upirati. Naš list je že l. 1897. izprožil misel, da bi se morala preosnovati naša pedagoška lista. Pod zaglavjem: „Slovenskemu učiteljstvu“ smo v 18. številki na strani 289. glede tega vprašanja pisali:

„... Premalo nas je pa slovenskih učiteljev, ali bolje povedano: smo še vedno premlačni, primanjkuje nam še vedno stanovske zavednosti, da bi mogli vzdržavati dva lista z enakim programom.“

Lehko si pa pomagamo iz te zagate, če mlajši naših listov (Popotnik) izpremeni svoj program ter postane nekaka „pedagoška revija“, ali kaj takega, ter bi izhajal v mesečnih snopičih. Mislimo, da bi se tudi slavni direktorij „Zaveze“ ne protivil taki preustrojni.

Naš, kot najstarejši šolski list slovenski, naj pa nadalje izpolnjuje svoj program po geslu: „Ne nazaj, ne navzdol, ampak naprej in navzgor!“

Ta misel je dobivala vedno več privrženec med učiteljstvom, in tudi „Popotnik“, ki se od začetka ni strinjal z nami, je lansko leto dokazoval, kako nujna potreba je preosnutev naših strokovnih listov v zgoraj navedenem smislu.

Pri zadnjem zborovanju „Zaveze“ se je tudi to vprašanje spravilo na dnevni red, in „Zavezina“ delegacija, ki zastopa posamezna učiteljska društva, je enoglasno sprejela predlog, da se preosnujeta naša pedagoška lista glede programa ter stopi direktorij v ta namen v dogovor s „Slovenskim učiteljskim društvom“ zastran „Učiteljskega Tovariša“.

Naš odbor pozdravlja to preosnutev in se bo tudi pri pogojih glede oddaje našega lista v last „Zaveze“ z direktorijem bržkone lahko sporazumel.

Frančišek Levec.

(Slavnostni govor nadučitelja **Janka Likarja** pri Levčevem večeru dne 7. prosinca t. l.)

(Konec.)

Na dnevnem redu je sedaj vprašanje, naj se zida nova deška šola v Ljubljani, ali naj se prizida le en trakt k prvi mestni šoli. Ne vem, v katerem štadiju je sedaj to vprašanje; ali to vem, če je nadzornik Levec za to, da se ima zidati novo šolsko poslopje, potem lahko prinese že jutri „Slovenski Narod“ notico: „V Ljubljani bodo zidali tretjo mestno deško šolo.“ On ne bode prej miroval, da doseže, kar hoče; s svojo energijo, s svojo vztrajnostjo bode prodiral z vsakim projektom, kolikor se jih je in se jih bode še rodilo v njegovi glavi. Za izboljšanje ljubljanskega šolstva se ne ustraši ne trpljenja ne truda, njegovemu duhu se klanja vse.

Gospoda slavna! Preobširen bi bil, ako bi vam še podrobneje razkladal vse zasluge, ki si jih je današnji slavljeneč pridobil v teku 10 let. Omeniti pa moram najvažnejše in poudarjati zaslugo, zaradi katere mu mora

biti hvaležna vsa Ljubljana — ves narod! In to je dejstvo, da veje sedaj po naših šolah drugačen duh, kakor je vel pred njegovim nadzorstvom. Naše šole prej niso bile to, kar bi morale biti. Nada našega naroda, njega bodočnost, se je shajala prej ko slej v naših šolah; a ta narodna mladina je prihajala iz šole brez one lastnosti, ki je vitalnega pomena za vsak narod, ni prinašala s seboj dovolj ljubezni do svoje ožje domovine, ljubezni do naroda, ljubezni do svojega materinega jezika. Odtujeni lastni slovenski materi so zapuščali šole in mnogo, mnogo jih je bilo, ki so zaničevali svoj lastni jezik! Temu ni čuda! Iz lastne izkušnje vem, da se v moji mladosti v šoli skoraj nikdar ni čula beseda „Slovenec“, nikdar nas ni nihče navduševal za materino besedo, nikdar nam niso kazali vrlin in lepote naše domače govorice! Nasprotno! Trobili so nam, da govori „kranjski jezik“ le mala kopica ljudi, da se s kranjskim jezikom nikamor ne pride, da je treba vsakega mu nemško znati, če noče postati berač; z nemškim jezikom se pride lahko po vsem svetu i. t. d. Nemško slovnico so gojili na vse pretege. To je bila najsvetejša knjiga, nemščina pa najvažnejši predmet, važnejši kakor krščanski nauk in vse drugo! Gospoda slavna! Jaz sem bil že v tretjem letu pripravnice, ko sem čul prvo